

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **E.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného Advokátskou kanceláriou T., so sídlom v B., v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ Mgr. T. K., proti odporcovi **A. V.**, bývajúcemu v B., za účasti vedľajšieho účastníka **Združenia na ochranu občana spotrebiteľa H.**, so sídlom v P., IČO: X., zastúpeného JUDr. A. M., advokátom v S., **o 1 413, 46 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 14 C 8/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2014 sp. zn. 9 Co 90/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2014 sp. zn. 9 Co 90/2013 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 31. mája 2012 č. k. 14 C 8/2012-73 v spojení s opravným uznesením zo 4. decembra 2012 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 413,46 € spolu s úrokom z omeškania 6 % ročne zo sumy 916,80 € od 25. októbra 2005 do zaplatenia a nahradiť navrhovateľovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 84,50 € a z trov právneho zastúpenia vo výške 189,06 € na uvedený účet, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku uplatneného úroku z omeškania návrh zamietol. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že odporca uzavrel s právnym predchodcom navrhovateľa (V.) zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 30 000 Sk. Tento sa zaviazal zaplatiť v 36 mesačných splátkach po 1 083,07 Sk s dátumom prvej splátky 20. mája 2004 a poslednej splátky 20. apríla 2007. Ročná miera nákladov bola v zmluve určená na 11,14 %, celkové náklady dlžníka predstavovali 41 180,52 Sk, z toho istina 30 000 Sk a výška úrokov s poplatkami 11 180,50 Sk. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú

Všeobecné obchodné podmienky. Pre omeškanie odporcu (dlžníka) právny predchodca navrhovateľa písomným oznámením zo 6. decembra 2004 od zmluvy odstúpil, čím sa stal splatným celý dlh. Odporca teda svoj záväzok splnil len čiastočne, preto súd vyhodnotil návrh za dôvodný. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 NV č. 87/1995 Z. z. a o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. apríla 2014 sp. zn. 9 Co 90/2013 odvolanie vedľajšieho účastníka odmietol a uložil mu povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania a to trov právneho zastúpenia vo výške 51,98 € na účet právneho zástupcu do 3 dní. Poukázal na znenie ustanovení § 93 ods. 2, 3, 4 O. s. p., § 201 ods. 1 O. s. p., na práva a povinnosti vedľajšieho účastníka, na jeho zmysel v spore. Uviedol, že v predmetnej veci vstúpil vedľajší účastník do konania z vlastného podnetu, rozsudok prvostupňového súdu napadol odvolaním, pričom odporca odvolanie nepodal a na výzvu odvolacieho súdu, aby oznámil, či dáva súhlas k odvolaniu vedľajšieho účastníka, nereagoval. Odvolací súd toto nereagovanie vyhodnotil tak, že súhlas k podaniu odvolania vedľajším účastníkom nebol odporcom daný. Preto odvolanie vedľajšieho účastníka odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou (§ 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p. Konštatoval, že súd prvého stupňa vo svojom rozsudku opomenul rozhodnúť o trovách vedľajšieho účastníka, preto bude jeho úlohou tak urobiť tzv. dopĺňacím rozsudkom v zmysle § 166 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby ho dovolací súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Poukázal na ustanovenia § 93 ods. 4 O. s. p., z ktorého jasne vyplýva, že aj keď účastník konania nesúhlasí s úkonom vedľajšieho účastníka, súd ho automaticky neodmietne, ale posúdi ho po zvážení všetkých okolností. V danej veci odvolací súd odmietol odvolanie vedľajšieho účastníka a pritom ani nejde o situáciu, kedy by odporca poskytol výslovný nesúhlas s odvolaním vedľajšieho účastníka. Súd mal pristúpiť k posúdeniu odvolania vedľajšieho účastníka a následne ho individuálne vyhodnotiť, či odporuje záujmom odporcu. Odvolací súd postupoval v rozpore s cieľmi Európskej únie pri zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa deklarovanej v čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 a 47 Charty základných práv EÚ, ale aj v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Za mimoriadne nespravodlivé považoval aj rozhodnutie o trovách konania vzhľadom na charakter združenia.

Navrhovateľ navrhol dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpenou advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu.

Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Prípustnosť dovolania v danej veci z týchto ustanovení nevyplýva, lebo je ním napadnuté uznesenie, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach.

Vzhľadom na uvedené by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy v prípade, že v konaní na súdoch nižšieho stupňa alebo v ich rozhodnutiach došlo k niektorej procesnej vade konania vymenovanej v § 237 O. s. p. Existenciu vád konania uvedených v písmenách a/ až e/ a g/ tohto ustanovenia dovolateľka nenamietala a nezistil ich ani dovolací súd.

V dovolaní bola namietaná vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým sa znemožní účastníkovi konania realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Cieľom citovaného ustanovenia (účinného od 15. októbra 2008) je bezpochyby rozšírenie ochrany práv v prípadoch, v ktorých existuje dôležitý verejný záujem, ktorý by bolo problematické preukazovať zo strany subjektov, ktoré majú (vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti) záujem vstupovať do konaní ako vedľajší účastníci. V praxi ide najmä o právnické osoby zamerané na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a pod. V rámci tohto typu vedľajšieho účastníka sa neskúma hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný (príslušný) zákon. Sú to prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľov môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 205/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

V prejednávanej veci vedľajší účastník (Združenie na ochranu občana spotrebiteľa H.) vstúpil do konania z vlastného podnetu, písomným oznámením z 3. januára 2012 a z 31. mája 2012 (č. l. 55, 79 spisu), ktorý proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie (č. l. 84). Odporca odvolanie nepodal a na výzvu odvolacieho súdu (č. l. 127 spisu), aby v lehote desiatich dní oznámil, či dáva súhlas k odvolaniu vedľajšieho účastníka, nereagoval – zásielka s výzvou bola súdu vrátená (9. apríla 2014) s tým, že „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“.

Podľa § 93 ods. 4 O. s. p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, teda má v zásade právo podať odvolanie a dovolanie. Táto procesná legitimácia na podanie odvolania (ako aj dovolania) je však obmedzená účastníkom, na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie (a dovolanie) prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník konania, na strane ktorého sa pripojil. V prípade, že tento účastník nemá procesnú legitimáciu na podanie odvolania, nemôže ju mať ani vedľajší účastník. V opačnom prípade by sa vedľajšiemu účastníkovi priznalo viac procesných práv, než má účastník konania, na strane ktorého vystupuje. Vedľajší účastník môže podať odvolanie aj

vtedy, ak odvolanie podal účastník. Ak podá odvolanie len vedľajší účastník, môže ho podať len v tom prípade, ak účastník konania s takýmto úkonom vyjadrí súhlas. V prípade, že účastník odmietne dať súhlas k odvolaniu vedľajšieho účastníka, je jeho odvolanie bez tohto súhlasu právne neúčinné.

Z uvedeného vyplýva, že akýkoľvek úkon, ktorý v konaní vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami účastníka, na strane ktorého vystupuje. Z toho ale nemožno jednoznačne vyvodiť, že úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým takýto účastník nesúhlasí, bude zo strany súdu automaticky zamietnutý. Tomu nasvedčuje dikcia § 93 ods. 4 O. s. p., t. j., že „posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností“. Teda súd bude úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým účastník nevyslovil súhlas, posudzovať so zreteľom na všetky okolnosti. Môže ísť totiž o úkon, ktorý bude účastníkovi na prospech a je na súde, aby túto skutočnosť zvažil.

V prejednávanej veci odvolací súd nepovažoval vedľajšieho účastníka za osobu oprávnenú podať odvolanie z dôvodu, že odporca nereagoval na výzvu a súdu v určenej lehote neoznámil, či s podaným odvolaním vedľajšieho účastníka súhlasí a pripája sa k nemu, t. j. nevyslovil súhlas s odvolaním vedľajšieho účastníka.

Pretože v preskúmvanej veci sa odvolací súd dôsledne nezaoberal splnením podmienok oprávňujúcich vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 4 O. s. p. podať odvolanie, je jeho rozhodnutie predčasné, a teda nesprávne. Nesprávnym odmietnutím odvolania odňal odvolací súd vedľajšiemu účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). So zreteľom na túto vadu konania dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. marca 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka konania

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová